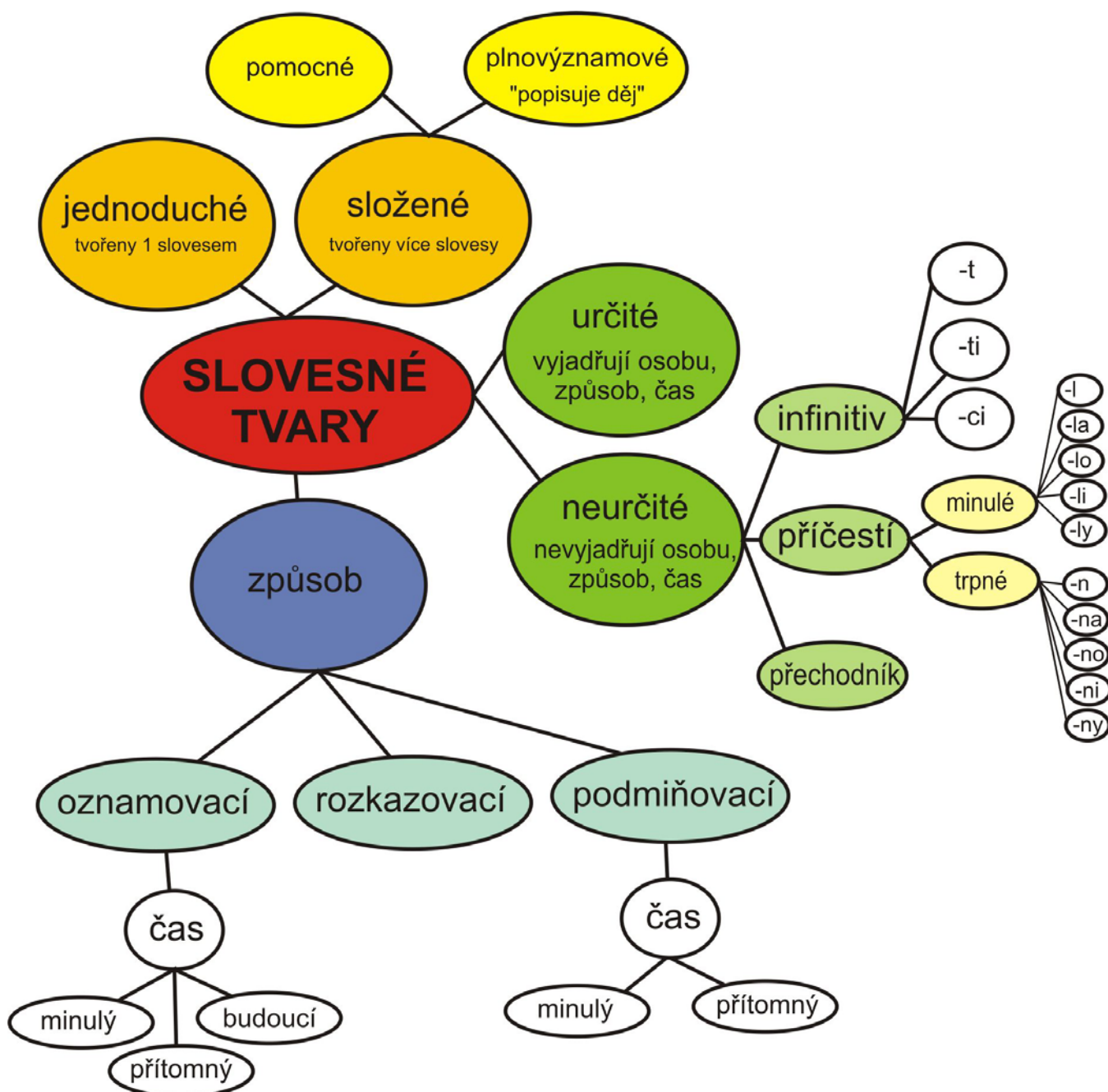

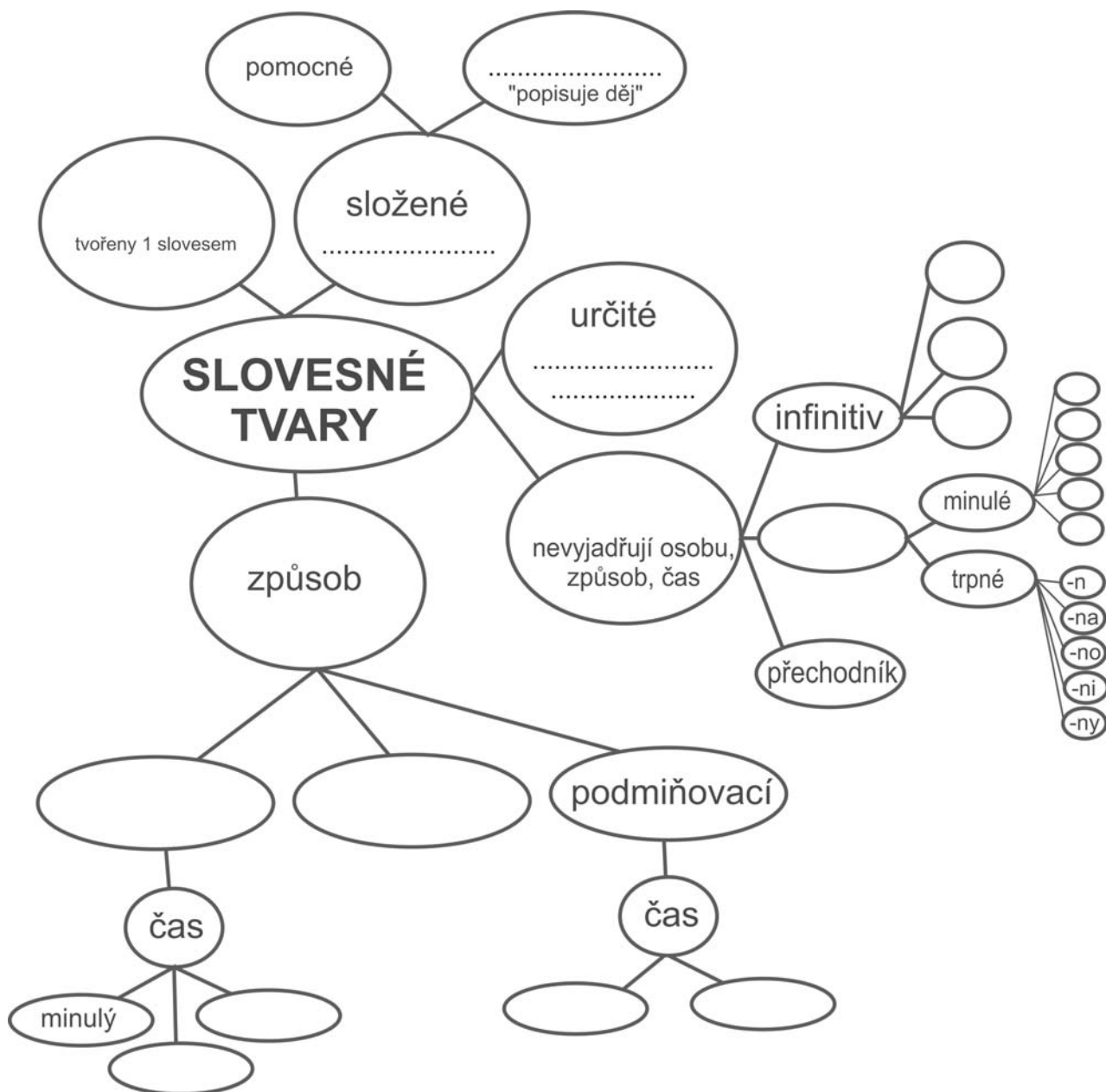
Slovesa (verba)

- o vyjadřují děj (činnost, stav nebo změnu stavu) *mýt se, libovat si, zblednout*
- o vyjadřují mluvnické významy: osobu, číslo, čas, způsob, slovesný rod a vid

Slovesa (verba)

- o vyjadřují (činnost, stav nebo změnu stavu) *mýt se, libovat si, zblednout*
- o vyjadřují mluvnické významy:

Slovesné tvary

- o tvary, kterými sloveso vyjadřuje mluvnické významy, jsou:
 - jednoduché nebo složené
 - určité nebo neurčité (neurčité tvary vyjadřují jen některé mluvnické významy)
- o viz schéma na předchozí straně

SLOVESNÝ KMEN

Kmen přítomný

- o od 3. osoby, č. jednotného, způsobu **oznamovacího**, času **přítomného** oddělíme **osobní koncovku**
 - on maluj**e** – maluj
 - on pros**í** – pros
 - on děl**á** – děl

Kmen minulý

- o od tvaru **příčestí minulého** oddělíme **koncovku –l**
 - malova**l** – malova

PŘÍČESTÍ

- o neurčitý slovesný tvar

Příčestí minulé

- o tvořeno příponami připojenými ke kmeni minulému
 - **-l** chlapec psal
 - **-la** dívka psala
 - **-lo** dítě psalo
 - **-li** muži psali
 - **-ly** ženy psaly

Příčestí trpné

- o slovesné tvary zakončené na:
 - **-n** hlapec byl nesen
 - **-na** dívka byla nesena
 - **-no**
 - **-ny**
 - **-ni**
 - **-t** ryt – od slovesa krýt
minut – od slovesa minout)

Slovesné tvary

- o tvary, kterými sloveso vyjadřuje mluvnické významy, jsou:
 - X složené
 - určité X(neurčité tvary vyjadřují jen některé mluvnické významy)
- o viz schéma na předchozí straně

SLOVESNÝ KMEN

Kmen přítomný

- o od 3. osoby, č. jednotného, způsobu, času **oddělíme osobní koncovku**
 - on maluje – maluj
 - on prosí – pros
 - on dělá – děl

Kmen minulý

- o od tvaru **příčestí** **oddělíme koncovku –l**
 - maloval – malova

PŘÍČESTÍ

- o neurčitý slovesný tvar

Příčestí minulé

- o tvořeno příponami připojenými ke kmeni
 - –l chlapec psal
 - dívka psala
 - –lo dítě psa....
 - muži psali ☞
 - ženy psaly ☞

Příčestí trpné

- o slovesné tvary zakončené na:
 - chlapec byl nesen
 - dívka byla nesena
 - -no
 - -ny
 - -ni
 - -t ryt – od slovesa krýt
minut – od slovesa minout)

Slovesné tvary určité

I. ZPŮSOB OZNAMOVACÍ (indikativ)

= prostě oznamuje děj

ČAS PŘÍTOMNÝ

- tvořen jednoduchými tvary:
kmen přítomný + **osobní koncovky**, které jsou trojího typu:

číslo jednotné

1.os	-u/-i	píšu/píši	-ím	prosím	-ám	dělám
2.os	-eš	píšeš	-íš	prosíš	-áš	děláš
3.os	-e	píše	-í	prosí	-á	dělá

číslo množné

1.os	-em(e)	píšeme	-íme	prosíme	-áme	děláme
2.os	-ete	píšete	-íte	prosíte	-áte	děláte
3.os	-ou/-í	píšou/í	-í; ejí	prosí	-ají	dělají

ČAS MINULÝ

- tvořen složenými slovesnými tvary:
příčestí minulé + přítomné tvary slovesa **být**

*psal jsem
psal jsi
psal (jest)*

*psali jsme
psali jste
psali*

ČAS BUDOUCÍ

slovesa dokonavá

- tvořen přítomnými tvary

*napíši napíšeme
napíšeš napíšete
napíše napíší*

slovesa nedokonavá

- tvořen složenými slovesnými tvary
infinitiv + budoucí tvary slovesa **být**

*budu psát budeme psát
budeš psát budete psát
bude psát budou psát*

Slovesné tvary určité

I. ZPŮSOB OZNAMOVACÍ (indikativ)

= prostě oznamuje děj

ČAS PŘÍTOMNÝ

- tvořen jednoduchými tvary:
kmen přítomný + osobní koncovky, které jsou trojího typu:

číslo jednotné

1.os		píšu/píši		prosím		dělám
2.os		píšeš		prosíš		děláš
3.os		píše		prosí		dělá

číslo množné

1.os		píšeme		prosíme		děláme
2.os		píšete		prosíte		děláte
3.os		píšou/í		prosí		dělají

ČAS MINULÝ

- tvořen složenými slovesnými tvary:
..... + přítomné tvary slovesa

*psal jsem
psal jsi
psal (jest)*

*psali jsme
psali jste
psali*

ČAS BUDOUCÍ

slovesa dokonavá

- tvořen přítomnými tvary

*napíši napíšeme
napíšeš napíšete
napíše napíší*

slovesa nedokonavá

- tvořen složenými slovesnými tvary
infinitiv + budoucí tvary slovesa být

*budu psát budeme psát
budeš psát budete psát
bude psát budou psát*

II. ZPŮSOB ROZKAZOVACÍ (imperativ)

= vyjadřuje rozkaz nebo přání

- užívá se jen ve 2.os, č.j. a 1.,2. os, č. mn.
- tvořen jednoduchými tvary:

kmen přítomný + koncovka:

(= 3.os,č.j.,ozn.zp. bez os. koncovky
on maluje → kmen přít. = maluj)

1.j		1.mn	-me <i>pišme!</i>
2.j	-o <i>piš!</i>	2.mn	-te <i>pište!</i>
3.j		3.mn	

1.j		1.mn	-ěme <i>tiskněme!</i>
2.j	-i <i>tiskni!</i>	2.mn	-ete <i>tiskněte!</i>
3.j		3.mn	

1.j		1.mn	-ejme <i>dělejme!</i>
2.j	-ej <i>dělej!</i>	2.mn	-ejte <i>dělejte!</i>
3.j		3.mn	

III. ZPŮSOB PODMIŇOVACÍ (kondicionál)

= vyjadřuje děj možný

ČAS PŘÍTOMNÝ

- tvořen složenými slovesnými tvary:

příčestí minulé + podmiňovací tvary slovesa **být**

psal bych

psali bychom

psal bys

psali byste

psal by

psali by

ČAS MINULÝ

- tvořen složenými slovesnými tvary:

příčestí minulé + minulé tvary slovesa **být** + podmiň. tvary slovesa **být**

byl bych psal

byli bychom psali

byl bys psal

byli byste psali

byl by psal

byli by psali

II. ZPŮSOB ROZKAZOVACÍ (imperativ)

= vyjadřuje rozkaz nebo přání

- užívá se jen ve
- tvořen jednoduchými tvary:

kmen přítomný + koncovka:

(= 3.os,č.j.,ozn.zp. bez os. koncovky
on maluje → kmen přít. = maluj)

1.j		1.mn	
2.j		2.mn	
3.j		3.mn	

1.j		1.mn	
2.j		2.mn	
3.j		3.mn	

1.j		1.mn	
2.j		2.mn	
3.j		3.mn	

III. ZPŮSOB PODMIŇOVACÍ (kondicionál)

= vyjadřuje děj

ČAS PŘÍTOMNÝ

- tvořen složenými slovesnými tvary:

příčestí minulé + podmiňovací tvary slovesa být

psal psali

psal psali

psal psali

ČAS MINULÝ

- tvořen složenými slovesnými tvary:

příčestí minulé + minulé tvary slovesa být + podmiň. tvary slovesa být

.....psalpsali

.....psalpsali

.....psalpsali

Přehled slovesných tvarů určitých

Infinitiv slovesa: **CHVÁLIT**

ROD ČINNÝ

ROD TRPNÝ

I. Oznamovací způsob

a) čas přítomný

já	chválím	my	chválíme
ty	chválíš	vy	chválíte
on	chválí	oni	chválí

b) čas minulý

já	chválil jsem	my	chválili jsme
ty	chválil jsi	vy	chválili jste
on	chválil	oni	chválili

c) čas budoucí

já	budu chválit	my	budeme chválit
ty	budeš chválit	vy	budete chválit
on	bude chválit	oni	budou chválit

a) čas přítomný

já	jsem chválen	my	jsme chváleni
ty	jsi chválen	vy	jste chváleni
on	je chválen	oni	jsou chváleni

b) čas minulý

já	byl jsem chválen	my	byli jsme chváleni
ty	byl jsi chválen	vy	byli jste chváleni
on	byl chválen	oni	byli chváleni

c) čas budoucí

já	budu chválen	my	budeme chváleni
ty	budeš chválen	vy	budete chváleni
on	bude chválen	oni	budou chváleni

II. Rozkazovací způsob

já		my	chvalme!
ty	chval!	vy	chvalte!
on		oni	

já		my	buďme chváleni!
ty	buď chválen!	vy	buďte chváleni!
on		oni	

III. Podmiňovací způsob

a) čas přítomný

já	chválil bych	my	chválili bychom
ty	chválil bys	vy	chválili byste
on	chválil by	oni	chválili by

b) čas minulý

já	byl bych chválil	my	byli bychom chválili
ty	byl bys chválil	vy	byli byste chválili
on	byl by chválil	oni	byli by chválili

a) čas přítomný

já	byl bych chválen	my	byli bychom chváleni
ty	byl bys chválen	vy	byli byste chváleni
on	byl by chválen	oni	byli by chváleni

b) čas minulý

já	byl bych býval chválen	my	byli bychom chváleni
ty	byl bys býval chválen	vy	byli byste chváleni
on	byl by býval chválen	oni	byli by chváleni

Přehled slovesných tvarů určitých

Infinitiv slovesa: **CHVÁLIT**

ROD ČINNÝ

ROD TRPNÝ

I. Oznamovací způsob

a) čas přítomný

já	chválím	my	
ty		vy	
on		oni	

b) čas minulý

já		my	
ty		vy	
on		oni	

c) čas budoucí

já		my	
ty		vy	
on		oni	

a) čas přítomný

já	jsem chválen	my	
ty		vy	
on		oni	

b) čas minulý

já		my	
ty		vy	
on		oni	

c) čas budoucí

já		my	
ty		vy	
on		oni	

II. Rozkazovací způsob

já		my	
ty		vy	
on		oni	

já		my	
ty		vy	
on		oni	

III. Podmiňovací způsob

a) čas přítomný

já		my	
ty		vy	
on		oni	

b) čas minulý

já		my	
ty		vy	
on		oni	

a) čas přítomný

já		my	
ty		vy	
on		oni	

b) čas minulý

já		my	
ty		vy	
on		oni	